

HALADÁS

Előfizetési feltételek:

Egész évre 6 frt. — kr.
Félévre 3 " — "
Negyedévre 1 " 50 "
Egyes szám 10 kr.

Hirdetések díja:
4 hasábos petitior 5 kr.
Nyilttérben . . . 20 kr.
Bélyegdíj egyes hirdetésnél . . . 30 kr.

Társadalmi, tanügyi, közgazdasági és ismeretterjesztő közlöny.

Szerkesztőségi iroda:
Főter 5. sz. a., hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.

Megjelen:
Szerdán és Szombaton.

Kéziratok:
Vissza nem adatnak.

Kiadóhivatal:
VOLCZ B. könyvnyomdája. Mindennemű pérzek hirdetések és reklámok ide intézendők.

Ki a hibás.

Panaszkodnak, hogy nagy a nyomor.

Panaszkodnak, hogy sok az adó, birni nem lehet tetemes a rovat; huzza-vonja, hogy a nép annak viselésére képtelen.

Nincsenek termő évek, pang minden, szóval a szegény ember a társadalomban meg van ölve.

S ki oka mind ennek?

A kormány, még pedig a Tisza kormány.

Valóban tapasztalunk kell, hogy a társadalomban nincs meg az a fizető képesség mint volt; sok eszme nem nyer testet mert a társadalom — pénzhánya miatt — támogatolag fellépni nem képes, s meg száll bennünket bizonyos csüggedés és panasz

És panaszolunk fünek-fának; hogy úgy meg amugy állunk esehül. Az ellenzék részéről jövő támadások még lelkiismeretlenek is

A kormány egy bűn bakk, ezt kell ütni mindenért, különösen a Tisza kormányt.

Nem foglalunk párt állást, mert működésünk keretén kívül esik, azonban lehetetlen kétszer el nem szomorodnunk, azért, hogy a meglévő bajokat még az által növelni igyekeznek, hogy a végrehajtó hatalom cselekvését — a zürzavar eloszlátása körül, megbénítsák.

Ez lelkiismeretlenség.

Ha baj van, ha társadalmi bajaink szaporodva; állami gépezetünk a sok adosságos göröncs miatt lassan mozdul, nem az a kötelesség áll elő, hogy a gépezet utjába még fatuskokat is dobáljunk, hanem hogy igyekezzünk mindnyájan megtisztítani a tért.

Panasz és ütlegetés, különösen olyanoktól, a kik adják a jó hazafit megbotránkoztatják akkor, midőn minden karra szükség van Ily módon jobb lábon állani nem fogunk. Hogy ki a hibás a meglévő állapotokért? Nem fessegetjük, de hogy a kormányhatalom e bajokat nem csinálta, hanem örökölte, kapta, az is bizonyos.

És talán mindnyájunknak van része a bajok előidézésé körül. Ne keressünk bűnbakot, iparkodjunk összetömrülni a markára, hogy a társadalom mozoghatson.

— A beszállásosi törvényjavaslat fölött Fejérváry honvédelmi államtitkár két napig tanácskozott Bécsben a közös hadügyminiszterrel. A javaslat, átdolgoztatott, tekintet nélkül a megyei házi pénztárakra. A törvényjavaslat nem sokára beterjesztetik a képviselőháznál.

— A miniszterelnök mielőtt Bécsbe utazott, tanácsot hívott össze, melyben a pénzügyi bizottság főbb tagjai is részt vettek. A miniszterelnök azt a kérdést tűzte ki tanácskozás tárgyául, vajjon ragaszkodják a kormány azon egyezményhez melyet az osztrák kormánnyal a 80 millios bankadosság tárgyában kötött, vagy a parlament regnicolaris deputációt küldjön ki, mely az osztrák küldöttséggel együtt új egységet kísértsen meg. A tanács többsége a mellett volt, hogy csak tartsa meg a kormány a megkötött egyezményt s ezt terjeszse az országgyűlés elé.

— A képviselőház vámügyi bizottsága tegnap déli 1 órakor tartott ülésében hitelesíté a vámszövetség, a részvénytársulatok iránti törvényjavaslat, a Lloyd vállalatot kötött szerződés s a vámtarifa iránti jelentéseit, melyek a hozzá csatolt különvéleményekkel s a pénzügyi bizottságnak a Lloyd szerződésre vonatkozó jelentésével együtt a ház legközelebbi ülésében be fognak nyújtani.

Victor Emánuel.

Lapunk csakhamar a szomorú eset után jelezte Olaszország nagy csapását, Victor Emánuel elhunytát.

A dicső királyt Magyarország rokonszenve kíséri sírjába, ki szintén rokonszenvel viseltetett hazánk és nemzetünk iránt.

Victor Emánuel 1820 márczius 14-én született, Atyja Károly Albert lemondása után, 1849 márczius 20-án lépett mint legidősebb fiú, a sardíniai trónra. Súlyos pénz áldozatok árán békét kötött a győztes Ausztriával, s népének megígérte, hogy az atyja által adott alkotmányos intézményeket fenntartja. Ez időszak és annak eseményei képezték az első kapesot Olaszország között; mert ellenségünk közös volt. Ezután Victor Emánuel Cavourt vette fel tanácsadójául, a francziákkal szövetekezve, harczra kelt Olaszország egységeért, s a villafrancai és zürichi békében megszerezte Lombardiát. E harczok alkalmával mentek magyar ifiaink tömegesen az olasz zászlók alá, jobban mondva magyar zászló alatt magyar legiöt alkottak. 1861 márczius 17-én felvette az „Olaszország királya“ címet, miután az egész Olaszországot, Venecia, és az egyházi államok kivételével Sardiniával egyesítette. 1866-ban, a poroszokkal egyidőben Ausztria ellen folytatott háborúra következő béke által Venecia is megnyerte. E kettős háboru adá vissza alkotmányos jogainkat. 1870 October havában az egyházi államot is Olaszországhoz csatolta, s végre 1871 julius havában bevonult Romába, s azt Olaszország fővárosává tette.

Victor Emánuel 1842-ben nőül vette Rainer osztrák főherceg leányát; Adelheidot, ki 1855-ben meghalt. Ezen nejtől négy gyermeke született: Clotild Bonaparte herceg neje, Umberto a trónörökös, Amadeus volt spanyol király és Mária Pia portugál királyné.

Első neje halála után egy polgári származású nőt vett nőül balközre kinek

Miraflores grófnő címet adott; e nő hűségese élettársa volt, szemét is ő fogta be, ez év január 9-én.

Victor Emánuel halála annál szomorított, mert váratlan volt. Betegsége: a köleshimlő teljesen veszélytelennek látszott, s az orvosok csak mocsárhideg leléstől félték. Január 9-én délben a baj a legrosszabbra fordult. Két óra után a király már a végvigaszt nyújtó Marinelli vatikáni udvari káplánt fogadta kit a pápa küldött, s meggyont neki. Ezután nyugodtan, vidáman Umberto trónörökösét és nejét: Margherita főhercegnő asszonyt kérette magához s az udvari méltóságok és Haymerle osztrák magyar nagykövet jelenlétében Anzino udvari pap kezéből felvette az utolsó kenet szentségét s megáldozott. Fél háromkor növekedett rosszulléte és a királyal oxigént lélegzeltettek be, mitől könnyebbülni látszott. Erre három főbolintással üdvözölte a jelenlévőket, s néhány pillanat múlva meghalt.

Umberto trónörökösét egy óra múlva Olaszország királyának proklamálták.

A „re galantuomo“ a lovagias király, Olaszországnak nemcsak szeretett uralkodója, de legnépszerűbb embere is volt. Egyszerű, férfias, nyilt mesterkéletlen és őszinte volt. Polgár király volt. Nem szerette a pompát és esillegő fényt. A királyi termék helyett rendszeren két három barátságos, egyszerű butorozatu szobában lakott. Kedvenc eledele hus nagyrészt maga lötte vadhus volt, mire egy üveg közönséges bört ivott. Soha sem aludt négy óránál többet, szenvedélyes vadász volt, hetekig az Appeninek fennsíkján élt leve a zergét s halálra csigázva elpuhult kisérőit. Vállas, zömök, törpe ember volt, nagy bajusszal és barkóval, arca csuf, de lelke nemes.

Nyugodjék békében, emléke élni fog!

A csatatérről.

Minden eddigi hír a békefeltételekről, nem egyéb combinationál. A szeptérvári kabint mindenekelőtt a reformok keresztüvitelét a keresztények javára fogja követelni, a reformok keresztüvitelének biztosítására a kabinet saját ügynökei általi ellenőrzést fog követelni. Muszkaország tulajdonképeni békefeltételeit egy kis muszka kör néhány angol és német államférfiun kívül senki sem ismeri. Vannak ugyanis kérdések, melyek megoldása (muszka felfogás szerint) egészen Muszkaországot illetik meg s ismét mások, melyek európai érdekek. Mindenekelőtt meghatározandó lesz Bulgária autonómiaja, Bosznia kormányzása, a reformok az összes tartományok keresztényeit illetőleg, azután jönnek a különféle függetlenítések és kikerekítések Európai érdekük: a tengerszoros, Bulgária autonómiaja s különféle függetlenítések proklamizálása.

Hir szerint a porta, mihelyt Szent-Péterváron Drinápolyt is az ujonnan alakítandó bolgár tartományhoz akarnák csatolni, azonnal megszakítja a béketárgyalásokat.

Azon tudat, hogy Muszkaország föl-tételei nagyon is szigorúak lesznek, bizo-

nyos diplomáciai körökben nagy aggodalmat okoz.

A muszka főhadiszállásra indult török megbizottak instrukcióiról hirlik, hogy azok egyszerűen abban állanak, hogy Server pasa külügyminiszter a békefeltételeket egyszerűen közlés végett hallgatja meg. A muszka követelések elfogadása felett a szultán elnöklete alatt tartandó nagy minisztertanács fog határozni, melyben a senatus és a képviselőház elnöke a Rumelia és Anatoliai főbíró és több tábornok fog részt venni. Hirlik egyszersmind az is, hogy a porta Drinápolyt semmi áron sem engedi át — inkább tovább harezol.

Muszkaország egyik békefeltétele, melytől el nem áll, Konstantinápoly megszállása 24 órára.

Midhat pasa, a „Temps“ londoni levelezőjének kijelentette, hogy nem hiszi, hogy a porta megkötne a fegyverszünetet az angol parlament megnyitása előtt. Törökországnak csak egy kis remenysugár kell és kész lesz harezolni az utolsó csöpp vérig.

Az „Agece Havas“ jelenti, hogy Layard a portától engedélyt kért, hogy az angol hajóhad a Dardanellákba mehessen, mielőtt a muszka elfoglalják Gallipolit.

A törökök nem vesztek a Sipkar szorosban egy teljes hadosztályt. Két ezer katona érkezett meg s a többieket még várjuk. Vesztek ugyan ágyukat és uadiszereket, de nem annyit, a mennyi jelentetett. Világos, hogy a csapást roppant túlozták.

Ozman pasáról.

Ozman pasa Kiseneffben van. Támlászekét soha sem hagyja el. minek oka sebe és kimerültsége és talán kedély állapota is lesz. Arcán komorság és levertség honol. Sebe nem veszélyes, de nagy fájdalmakat okoz neki. Kardját, melyet a muszka ezár ajándékozott, egy percze sem hagyja el. A kard egy széken fekszik mellette.

Hivatalos személyeken kívül alig fogad valakit. Volt bajtársai, a plevnai pasák tisztelegtek nála, de meglehetősen hidegen fogadtattak: csak pár perczeig maradtak Ozmannál, anélkül, hogy egy percze is leültek volna.

Ozman pasa laka előtt folyton őrt áll egy altiszt, az előszobában pedig egy tiszt és két rendőr van. Ozman pasa csak törökül és kissé bolgáruul beszél. Minden jel arra mutat, hogy francziául is ért, de nem beszéli a nyelvet s látogatóknak török tolmácsot kell igénybe venni.

Mióta Kiseneffbe érkezett, majd mindenuap kap Konstantinápolyból sürgönyt magas állású egyénektől, melyben arról értesítik, hogy a szultán még most is jóakaró barátja, családja iránt különös figyelemmel viseltetik és gyermekeit saját gyermekeivel nevelteti. A sürgönyök rendszeren vigasztalással végződnek.

Midőn Kiseneffbe érkezett, egy nagy szerű virágcsokrot vittek hordszéke után. E virágcsokrot, mint most máris biztosan tudjuk, egy csinos angol nő ajándékozta Ozman pasának a bukaresti pályaudvaron.

A községi faiskolák rendezése.

A községi faiskolák megyénkben meg vannak.

Legalább úgy szólnak a jelentések. Hogy ki vannak hasitva, azt lehet tudni, de hogy a kihasítás óta mi történt velük azt tudni bajosan lehet.

A kihasítás után neki mentek a honfoglalók kihuzott frigiával és elfoglalták, — elfoglalták és felszántották és megművelték kukuricza földnek, vagy jó dnyésnek, vagy pityókásnak; szóval annak, a mire a honfoglalónak szüksége volt.

Hogy e barátságos virtus dícséretre méltó, ebben a puha világban — több mint kétségtelen; s hogy az előjárások sem tudták meggátolni a foglalásokat községi földön az egy bün, mely megrovás alá jöhet.

Mert a hol ily bitangolásban hadják a község földet, ott bitangolásban hagynak egyebet is, szóval lelkiismeretlenséget árul el a közvagyonnal szemben.

Hanem most már rendezettebb viszonyok között élünk, jlesen vannak oly közegeink, a kiknek felügyeletet ezen ügyekre gyakorolniok kell.

Tisztázzuk hát ezen ügyeket.

Derítsük ki: 1) ki használta a község tulajdonát képező faiskolákat és minő czimén, mióta? Mi hasznát mutat fel azoknak évi használata?

És a körülményekhez képest a bitorlokon az összegeket mulhatatlanul fel kellene hajtani.

Reméljük hogy ilyen irányban meg fog indulni a mozgalom.

Addig figyelmeztetjük a községi előjárásokat, hogy a község azon egy darab földjére, mely faiskola címet visel, jobban vigyázzanak.

Irodalom.

Arany János új balladája. Koszorus költőnk ama balladájának, melyet a Kisfaludy-Társaság jövő havi közülésén fognak felolvasni, ez a czime: „Tetemre hívás.“ Festi a középkor egyik fajta istentelét, mely szerint a meggyilkolt holttestéhez hívták a gyanu alatt állókat, abban a hitben, hogy a seb újra vérzik, ha a valódi gyilkos áll mellette. Mint halljuk, ez új ballada a nagy költő egyik legkitűnőbb ilyen műve. Különösen drámai erejűnek mondják a szép fia megölése miatt boszút szomjazó apa lelkiállapotának tömör és igaz festését.

* Pósa Lajos verses előfizetési felhívást becsátott közre költeményeire. A

TÁRCZA

Raspail temetése.

Parisban is ritkán lehet valaki tanuja oly látványnak, minőt a közelebb elhunyt agg demokrata és népképviselő a köztársasági eszméért annyit szenvedett Raspail Ferenc temetése mult vasárnap nyújtott. Valóságos nemzeti nyilvánulat jellegével bírt e nagyszerű temetés melyet egy francia lap nyomán ismertettünk.

Azon utczákon már kora reggel nagy élénkség uralkodott; dél felé óriási néptömeg vette körül a pavillont, melyben Raspail Ferenc tetemei egyszerű koporsóban nyugszanak. A koporsót nagy számú koszoru fűdi. Páris és a vidék szabadkőműves páholyainak jelmondatai voltak láthatók e koszorukon. A szijgyártó legények koszoruja oly nagy hogy négy ember alig bírta el.

Mielőtt a koporsót az igénytelen halottas kocsira rakták, az elhunyt család a egy tövis-koszorut helyezett a többi koszoruk fölé. 12 1/2 órakor kezdett a menet megindulni. A község az egész uton, egész a Pére Lachaiseig: Vive la Republique! Vive Raspail! Vive l'Amnestie! felkiáltásokat hallatott.

mű 9 10 ivre fog terjedni s a jövő hó végén megjelenik. Előfizetési ár, mint a költeményből kitűnik, 1 rongy forint, csak az a kár, hogy e rongyuk ma már igen felhagott az agioja.

* Taborszky és Parsch zenemű kereskedése beküldötte hozzánk a következő zeneműveket. Herz Dame, palka, zongorára Fakrbach Filiptól, ára 50 kr. Kol Vidreb. zongorára 50 kr. A „veres hajuból“ 8 közkedvesű dal, Erkel Ferenczétől, ára 1 frt. Három kedvelt népdal, Hubertól, ára 60 kr. Sotha Marsch, M. T.-től, zongorára 60 kr.; — Hazai emlék, magyar népdal induló zongorára szerző Fahrbach Fülöp, ára 60 kr. „Wenn die schwaiben heimwärts zih'n“, valzer zongorára szerző Fahrbach, ára 80 kr. Plevna nóta, zongorára Szentirmaitól 60 kr. Lehel dalai, zongora s énekre, Szentirmaytól ára 60 kr. Öt új magyar népdal, enekhangra zongora kísérettel Bieber Gyula, ára 60 kr. Magyar ábránd, Ábrányi Kornéitól, ára 1 frt. 50 kr. Petőfi szellemének dallam Liszt Ferenczétől zongorára, ára 1 frt. Kaphatók Budapesten fennebbi kereskedésben.

* Vettük a Don Pedró szerkesztése mellett megjelenő „Bolond Istok“ ket első számát. Megjelenik hetenként egyszer. Előfizetési ára 8 frt.

Az „Ördög fia“ addig megjelent 14 füzetek beküldött szerkesztőségünkhöz. Féval P. ezen regényét Mártonfy F. fordítja, egy — egy füzet ára 25 kr. Kiadja Budapesten Mehner Vilmos.

Megyei és városi élet.

Torda város képviselő testületének 1878 január 18-án tartott közgyűlése.

Torda város képviselő testülete e hó 16-án közgyűlést tartott. A polgár mester a gyűlést délután 3 órakor megnyitja, mikor is a megelőző közgyűlésről szerkesztett jegyzőkönyv észrevétel nélkül hitelesítették. Ezután megállítatták az 1878 ik évi költségvetés, melynek bevételei és kiadásai 53471 frt 52 frtban iráuyoztatnak elő. A költségvetés megerősítés végett a megye tkts. Képviselő Bizottsághoz felterjesztetni határozattik.

Az árvaszéknek az 1877-ik évi XX-ik t. cz értelmében működhetése szempontjából, ezen törvény 178 ik cikkében nyert jognal fogva, a két közigazgatási tanácsos és főjegyző az árvaszék üléseire mint a képviselőbizottság kiküldöttéi szavazókul megválasztatnak. Azon kérdés tanulmányozására,

A halottas koci mögött mentek az elhunyt fia: Raspail Camill és Ferencz, orvosok, és Raspail Emil a gyógyszer-gyár igazgatója. A fiatal Ferencz, kimint politikai menekült tartózkodik Svájcban s csak atyja temetésére kapott engedélyt a hazatérésre a népréséről nagy kitüntetésben részesült. Azelhunyt negyedik fia, Benjamin, füllábu, s kocii. követte atyja koporsóját.

A gyászoló család után beláthatlan sorban jöttek a küldötségek, melyeket a képviselőház, a marseilli demokratia, a köztársasági sajtó, a Szajna-kerületi fő- és községi tanács, egyes városok, a szabadkőművespáholyok, a kereskedelmi és iparkamarák, a munkás egyesületek és iskolák küldöttek, a szabadkőművesek száma kik mindannyian jelvényeiket hordták ezerekre ment

A menet a route d'Orleanson s a várkapun át az avenue d'Orleanson keresztül a Bastilleig ért hol a gyászolók száma 100.000-re növekedett.

Délután 4 órakor ért a menet a Pére Lachaisebe. Itt van a Raspail sírboltja mely egy kőházból áll. A vasrácson keresztül egy kéz nyul ki. „Isten hozád.“

A szemfödőt ekkor Tolian sonátor, Floquet képviselő, és Pellatau Camille, hírlapíró, ki a köztársasági sajtót képviselte, fogták kezökbe.

hogy a kebeles polgárok korcsmajóg haszonbérleje tartozik e a városra hozott szesz és pálinka után behozatali díjt fizetni, bizottság küldetik ki egyszersmind utasítatván, hogy ez ügyben adjon véleményyt a követendő eljárásra nézve. A nagyméltóságú m. k. közoktatásügyi miniszter ur által Torda városa részére engedélyezett felső leány iskola részére biztosítatik a szeszbehozatali díjakkól az ujtordai állami elemi iskola, kisdodova részére már megszavazott 300 — 300 fton, és más tanügyi czélokra fenntartott 250 frton felülmaradó összeg. Dániel Imre azon kérésével hogy a képviselő testület virilis tagjai közé felvételék elutasították, egyfelől azon okból, minthogy a virilisek névsora az 1878 ik évre szabályszerűleg, véglegesen meg lett állítva, s kérelmes kulomben is e jogot saját valamint nagykoru testvére együttes adóösszege alapján kívánta gyakorolni.

A határfelelyelői személyzet megválasztása kitűzözik a legközelebb tartandó közgyűlésre. A város tavain temett nádievágatása és értekesítésére bizottmány küldetik ki. Végül utasítatik a tanács hogy a fel szedett kanbéreket a kantulajdonosok között ossza ki, s erről terjessen számadást be. A mai közgyűlésen letárgyalt ügyekről felvett jegyzőkönyv hitelesítésére bizottmány küldetik ki, s ezzel a gyűlés véget ér.

Torda város 1878. költségvetése.

I. Bevételek.

Pénztári maradék semmi. Az államiadóknak 5% oskolai rovatából begyűlt pénz 877-ről 737 f. 27 kr. A labirintusi utra letétben lévő pénz készlet 340 f. Haszonbéri hátralékokból 1520 f. 92 kr. 1874-ik évi katona tartási és világitási rovatál hátralékából 918 f. 12 kr. 1873 1877 végéig szénafü őrzök rovatál hátralékából 1738 frt. 14 kr. Számvizsgálat rendjén vissza fizetendő összegből 3814 f. 16 kr. Városi fekvőségek folyó haszonbéréből 1701 f. 54 kr. Indali rét és korosma regale folyó haszonbéréből 312 fr. Városi belsőségek folyó haszonbéréből 8333 fr. Aranyosi hidvám folyó haszonbéréből 7326 fr. 08 kr. Rákos pataki malom folyó haszonbéréből 400 fr. A serház és azokhoz tartozó javak az aranyosi malom folyó haszonbéréből 4000 frt. Aranyosi halászat folyó haszonbéréből 10 fr. Faraktári helyiség folyó haszonbéréből 600 fr. Ső őrház helyért a romai bányák téren 3. Kavics telep folyó haszonbéréből 30 fr. Allam ut tisztítás és kövezet ronás folyó jarulékából 66 f 93 kr. Allam és urbéri kötvények kamat hátralékába

A mint a sírbolt az elhunyt koporsója fölött bezáratott, az óriási néptömeg esendben oszlott szét.

Török hadifoglyok sorsa Oroszországban.

Egy orvos hazánkfa, dr. Fénykövy Alajos ki orosz fogságba jutott s csak a napokban érkezett meg Oroszországból egyetmást elbeszél élményeiből.

Alig, hogy Novgorodban a fogadoba szálltunk — beszél hazánkfa — egy előkelő nő gyermekeivel a fogadóba jött és kérte mutatná be a pasának; Nem sokára már rá jttek a rendőrök is és tudakozdottak, hogy mint hívják a nőt, ki a rendőri tilalom daczára meg merte látogatni a pasát; nevezetesen azt tudakolták, hogy a nő nem hozott-e a foglyoknak ajándékokat.

Mikot t. i Tverdebe megjött az első fogoly szállítmány a szegény foglyok nyomorult állapotá annyira meghatotta az orosz nőket, hogy szívök sugallatára halgatva dusan megajándékozták e foglyokat. A szegény nők ugyanesak lakkoltak azért; az összes orosz sajtó a legbecsmérlőbb kifejezésekkel illette őket a papok meg a templomokban oly kifejezésekkel szölköltek melyeket itt

209 f. 73 kr. Allam és urbéri kötvények folyó kamatjából 297 fr. 05 kr. Magán kötvények kamat hátralékából 1877 végéig 1488 frt 76 kr. Magán kötvények folyó kamatjából 1878-ra 541 fr. 81 kr. Határfelelyelői díj rovatából 1878-ra 350 f. Bizonytalan jövedelmekből 1878-ra 3393 fr. Bor és hus togyasztási adóból 4274 f. 80 kr. Adó vegrehajtási folyó illetékből 500 fr. Kebeles polgárok pénztárából világitási czélokra 1000 frt. Városi pénztár által illetéktelenül fizetett adó megtérítési hátralékából 576 f. 30 kr. Taxa hátralékából 1873 1877 végéig 461 fr. 85 kr. Taxalis helyek folyó bevételeiből 202 fr. 58 kr. Helyszinelési és posta rétiuj ut rovalali hátralékából 600 f. Az 1872 év végével átadott cselekvő hátralék 36325 fr. 5%-i felhajtásából 1816 fr. Szegény alap penziári maradék 1877 év végével 85 fr. 05 kr. Szegény alap érték papirja kamat hátralékából 62 fr. 85 kr. Szegény alap érték papirjai folyó kamajuból 98 fr. 05 kr. Szegény alap bizonytalan bevételeiből 50 fr. Szegény alapra számvizsgálat rendjén megtérítendő összegből 123 frt. Szesz folyadékok folyó benozatali díjából oskolai czelra a kezelési költségek és adó levonása mellett 2500 frt. Az állam adó után kirott 5%-i rovatál hátralékából 1877 oskolai czelra 918 fr. és az állam adó után kirott 5%-i folyó rovatálból 1500 frt. Összesen 53471 fr. 52 kr.

II. Kiadás.

Választott tisztviselők folyó fizetésében 11670 fr. 4 irnok folyó fizetésében a 300 fr. 1200 fr. Cseléd személyzet folyó fizetésében 4093 fr. 3. Szénafü őri folyó fizetésében 00 fr. Irodai kellekekre 300 fr. 1877. év végével fizetetlen maradt hátralék tisztí fizetések s kiutaltösszegebe 3614 fr. 80 kr. Építkezések és javításokra 3000 frt. Labirintusi ut javítására 340 frt. Egyenes adó hátralék 1877 végével az Indalival együtt 1816 fr. 93 kr. Egyen értékű hátralék adó 1877 ev vegevel 619 fr. 98 hr. Folyó egyenes adóba az Indalival együtt 2184 fr. 95 kr. Egyen értékű folyó adó az indalival együtt 414 fr. 99 kr. Bor és hus togyasztási adóba 4274 frt. 80 kr. Rendkívüli folyó kiadásokra 3380 frt. 61 kr. Tőke tartozások törlesztése és azok kamatjában 1657 fr. 23 kr. Utzai világitásra 1400 fr. Utzai kövezet javításra 200 fr. Tordamegye törvényhatósági számlása f. haszonbérébe 1500 frt. Városi szegényekért megyei közalpra és házi szegényeknek segelyezésére 418 frt. 96 kr. Oskolai czélokra 4757 fr. 27 kr. Iskolai czélokra 1877-ik évi rovatál hátralékából 918 fr. Összesen 53471 f. 52 kr. a bevétellel egybeahasonlitva a kiadást, azzal telyesen egyenlő.

az erkölcsi érzet megsértése nélkül le nem írhatok.

Pár nappal megérkezésünk után vagy 500 török fogoly érkezett meg Kis-Azsiából, oly állapotban melyet alig lehet leírni: meztitáb, meleg ruha nélkül, majdnem meztelenül; pedig 24 fok volt a hideg és a foglyok egy harmada súlyos beteg; mind hagymázban és vérhasban szenvedtek. Még nagyobb nyomorban volt a második csapat melyet szintén Kis-Azsiából hoztak. Ezek közül egy már az indóházban halt bele az ut fáradalmaiba, ötöt haldokolva hoztak a korbázza, a hol csak hamar meghaltak A köve kező napon mintegy tizenkettő halt meg.

Iszonyu a nyomor a szegény foglyok közt. A háboru egyáltalán rettenetes dolog, kegyeltenség dolgában a mostani orosz-török háborúnak aligha akadunk párjára. A foglyokat mind a laktanyába préselik; életmet kapnak ugyan de a laktanyából sehova sem szabad menniök. Az orosz kormány megígérte ugyan hogy ad nekik eszmat meleg ruhát és a fez helyét sapkát; csakhogy ez az ígélet is acolyan szép szó volt. De kedves kötelességgem kiemelni a novgorodi katonai orvosok és nevezetesen a főorvosnak humenus, feltette nyájas magaviséletét a török betegekkel szemben.

Olvásóinkhoz.

Az előfizetéseket méltóztatassaniasietösen megtenni, hogy a nyomtatandó példányok száma iránt tájékoz-hassuk magunkat. Lapunk 1. és 2-ik számát mutatóványként azoknak is megküldöttük meggyükben, a kik ed-dig arra elő nem fizettek; — méltó-zassanak a lap meg nem tartása ese-tén e példányokat visszaküldeni ne-hogy a megtartás előfizetésnek tekin-tessék.

A lapunk iránt mutatkozó tulnyomó pártolás bennünket egészen lekötöz-tyegezni fogunk kötelességünket min-don tekintetben teljesíteni.

Előfizetési feltételek a tállapon.

H i r e k .

— **Lapunk azon t. olvasóit,** kik előfizetési összegekkel hátralékban van-nak, sziveskedjenek kötelességüknek e hó 25-ig eleget tenni.

— **Tanügyi alapjai Tordának:** A polgári fiu iskola alapja áll: 20.000 frt. letétből, egy 5000 fra becsült belső telekből és 18.000 fr. tőkének megfelelő évi 1500 frt 5%-os iskolai adóból. Ösz-szes alap: 43.000 frt. — A polgári le-ány iskola évi jövedelme 2000 frt, mely a szesz stb. behozatali díjakból ered s mely mintegy 34 ezer forint tőkének fe-lel meg. A ki-dedővoda alapja évenként 300 frt, az új-tordai állam iskola 300 frtot, az iparos tanoncok alapja 150 fr. összesen 750 frtot jövedelmeznek, me-lyek összesen 12 ezer forint tőkének fe-lelnek meg. Így az összes évi jövedelem: 5600 frt, a 90.000 frt. deponált és név-leges tüke után. Oly összeg Tordának csak díszretére válhatik.

— **Az ideiglenesen** meggyükben kinevezett iskolalátók közül különösen a szolgabírók oly községek is nyertek, a melyek az új beosztással járásukba többé nem esnek, ezekre nézve a köz-igazgatás egy kiegészítő felterjesztést fog tenni.

— **Veres Dénes** közti-szletben álló polgártársunk a kövendi iskola látoga-tása alkalmával annyira meg volt lepet-ve a tapasztalt rend és eredmény által, hogy a gyermekeket ajándékokba részesíté. Vajha több ily szép cselekményt tudnánk regisztrálni.

— **Román lapok.** E következők nálunk. Observatoriu, Gazeta Transil-vaniei, Telegr. Rom.; Familia, Transil-vania, Foia scolastica, Economul, Predi-catoriu, Foile satenului romanu, Bise-rica si scola, Albina Carpatilor, Siedie-toru, Gura satului, Cocosiu Rosiu. Ösz-szesen 14. E közül 3 political, a többi is-meretterjesztő, vegyes, kettő pedig hu-moristicus tartalmu lap.

— **A brassói román lap** most hoz-na (január 17-én) azt a szomorú hírt, hogy Viktor Dmánuel meghalt. Továbbá, ugyanazon szímban emlékezik meg a kormány elnök új évi beszédére az el-lenzéki lapok által tett észrevételekről. Ez arra mutat, hogy Baritiu eltávozása után a legbiztosabb adatokat szándéko-zik a „Gazeta“ közölni, mire épen egy honapi idő kell. Így fogja hozni Sofia bevételét a békekötés után.

— **152 gyermeket** pusztított el a diphteritis K. Fenesen. Három generatio sirba szállt. A jó módu magyar közsé-gnek 757 lakosa van, s gyermekeket benne alig lehet látni. A tankötelesek közt tett legnagyobb pusztitást, ugy hogy pár év alatt e közönségnek alig néhány tankö-teles gyermeke lesz, a mig új generatio nem fejlődik. Nagy szerenese, hogy az oly közel fekvő Szent-László községe e járványtól ment lett.

— **Az ótordai polgári tár. alkodó bálja** folyó Január hó 26-án a Casinó

terneiben fog megtartani. Belépti-dij személyenként 60 kr. A társalkodó bál-jai minden alkalommal igen népesek, és jól sikerültek szoktak lenni, reméljük hogy miután e hosszú farsang alatt na-gyon is kevés bála van kilátás — a táncolni vágyó fiatalok nem fogja el-szalasztani ez alkalmat, hogy álléirevel a társalkodó pénztára gyarapításához hoz-zá járuljon.

— **Dalestély.** A helybeli dalkör közelebből dalestélyt szándékozik ren-dezni Várva várjuk az élvezetdís szo-rakozást.

— **Ferencz József unitárius püs-pök** Ó Moltosága e hó 26 városunkba jön püspöki visitatióra. Reméljük, hogy ez alkalommal a hirneves egyházi szó-nok beszédjében is alkalmunk lesz gyönyörködhetni.

— **Kovács Jánost** az ó tordai ev. ref. elesia másod-papját megválasztot-ák Nyénbe lelkésznek. A társadalmi köreinkben és halgatói előtt is közked-veltségnek örvendő lelkész eltávozását sajnálattal regisztráljuk. Mint haljuk hely-lyét az egyház község egyelőre nem tölti be

— **Torda város 1878-ik évi költ-ségvetésében** tanügyi czélokra 5675 frt 27 krajczár van előirányozva. Oly összeg melyel nagyon szép eredményt lehet kivinni, mihez teljes reménységünk is van.

CSARNOK

Adomákról és adoma gyűjtésekről.

Vándory Lajostól.

(folytatás)

Távozzatok setét képek! melyek a lelket csak szomorítják, lebegj előttem te aranykór, s támadj föl ismét mint egykoron Phönix és ragyogd be azt a láthatárt mely az Árpádok és Hunyadok térségét magába foglalja. Nem volt szán-dekom ily messze utra elbarangolni, de hiába! a lélek nem oly lassu mint a test: ez egy perc alatt bejárja az egész világot, s föl kutat mindent. Ne vedd rosz néven kedves olvasóm hogy lelkem ily messze ment, ne vedd rosz néven kifakadásaimat, melyekben fájdalom oly sok az igaz de nem terhellek tovább ko-moly prelektiókkal hanem hozzá fogok magamat a régiebb jó adomák meleg tüzenél felmelegíteni, és neked a fel-melegítés mellett egy kis szorakozást is nyújtani.

1. Tiszteletes Bagedy Péter uram Homok-Szent-Györgynek ötvenkét évig volt kedves lelképásztora, ki igen jól, sőt nagy mértékben kívülről is tudta ny a latin mint a görög classikai műveket, németül azonban nem tudott. E jámbor öreg ur faliórája egyszer elromlott, be-vitte Pécsre igazítás végett, a jámbor lelképásztor mint már mondtam nem tudott németül, a szegény óraműves pedig egy árva szót sem tudott magyarul, ha-nem azért mégis, hogy s hogy nem meg-egyeztek hogy az óraműves egy hónap alatt az órát elküldi Homok-Szt-Györgyre.

Azonban eltelt két hónap az óramű-ves nem váltotta be szavát miért is tisz-teletes Bagedi bátyánk a következő né-met levelet írja:

Her Studen macher maiszter!

Wen maine Stunde in ainem Inétag nix wird hand (kész) zain, zo makt in-nen process firkerliches Petrus von Be-gedy predikator evangelicus reformatus in eklezia Sand Heiligen Georgus.

2. A b . . . i kath. esperes, a sze-gény mestramnak nagy ellensége volt mindent kigondol annak boszantására. Egyszer többek közt magához hivatja a szerenestlen mestert, s megparancsolja neki, hogy a jövő vizsga előjvetelég, növendékeit tanítsa meg minden tárgyat ugy kimondani hogy az előforduló ma-gánhangzóknak csak e vagy é betűvel szabad lenni. A vizsga eljött, főtisztelendő ur megjelent az iskolában az

előtte görnyedező mestert teljes szigor-ral kéri:

— Hát amice teljesítette-e paran-csomat?

Mire a mester „igen“-nel válaszolt.

Az első fiútól kéri az esperes ur:

— A golyát hogy mondják e és é betűvel?

A gyermek minden gondolkozás nél-kül bátran felel:

— Hetvenhét emeletes veréb.

A jámbor lelkiatya a fiúcskának szent képet nyújtva helyre küldé; és egy másikat hívott fel:

— Mond meg fiam! hogy mondják a trombitát e és é betűvel?

— Tekervényes rézgége, — felelt a gyermek.

Az esperes ur ezt is megajándéko-va egy harmadikat hív fel:

— Pista fiam! hogy mondják a macs-kát e vagy é betűvel?

Ez a gyermek persze még nem ta-nulva, zavarba jött, miből azonban ta-nítója hamar kisegíté; ki ugyan is mon-dá neki .

— Mond csak édes fiam hogy: egerek esperestje.

A főtisztelendő ur a növendékeket tovább nem kérdezte, — mesterével pe-dig kibékült.

3. A negyvenes években egy nap-fogyatkozás alkalmával Bajnokon (Bács m.) egy uritársaság állott a tág utcák egyik szögletén előttük több dézsa viz kezükben kormos üveg, — mely experimentekre a napfogyatkozás megszem-lélésére szükségök volt. Javában buvár-kodtak már midőn mellettük egy Sza-badkáról jövő kocsi megállt, s a ben ülő, — ki Szabadka városának baromvrossa volt — tőlök kéri:

— Ugyan mit néznek?

A vidám társaság barátságosan hiva esculápnak e kis lovagját hogy szálljon le a kocsiról, és nézze meg ő is a nap-fogyatkozást.

Az astronomiában kevésbé jártas, orvos ur egész komolysággal mondá:

— Lelkemből sajnálom hogy meg nem nézhetem én is a ritka tüneményt, de hiába haladektalanul kell Ó-Morovi-czára mennem. (Ó-Morovicza Bajnokhoz pedik csak fél óra.)

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

A mezőgazdasági értelmiség fontossága.

(Folytatás.)

Valjon nem az értelmiség hiánya — és az előbbiből kifolyólag, hogy saját földjének, melyet izzadságával szerzett, vagy elődeitől örökölt: nem akar és nem tud urává lenni. — Mert mindaddig földje elfoglalva, birtokába véve nincsen, mig az nem tagosított s így kéntelen kevés birtokának harmadát — a mostani rendszer mellett — heverni hagyni, mások marhája által tapostatni; mert gazdasági czélokra — bár sajátja — nem használhatja. — Ez ily sanyaru időben nem csekély érték vesztesség! — S mi egyéb az oka en-nek, mint az értelmiség hiánya! —

Valjon fontosságához mérten kellő gond és figyelem fordittatik gabna ke-reskedésünkre, tudjuk-é, esmerjük-é, a piaci viszonyokat, eszerént in-tézzük-é termelésünket? Nem, vagy alig birunk mindezekről tudomással; mert mindenféle lapokat és tudósításokat ol-vasunk csak gazdasági lapokat és tado-sításokat nem. — Hogy mennyire fontos és még mennyire fontosabb lehetne ke-reskedelmünk, álljon itt kivitelünk egy meglehetősen termésű évről — 1868-ról. — A nevezett évben esakis: buza, -elegy, - árpa, - tengeriből 39.500,000 mérőnél többet tett kivitelünk, hát még egyéb nyers auyagokból kivitel meny-nyivel növeli ez összeget. — Ez szép tétel s még hová lehetne emelni ha nem hiányoznék az értelmiség! —

Még számos ily esetet tudnék fel sorolni, melyet gazdájuk az értelmiség hiánya miatt kellően nem tudnak méltányolni. —

De legyen most a példából elég, szóljunk egy pár szót a gazdasági ér-telmiség előmozdítására szolgáló egy pár intézményeinkről. —

Korizmic László jeles magyar nemzett gazda és gazdasági író 1867 ben kiadott „Gazdasági levelek“ című jeles munkájában, a többek közt azt mondja „akárhányszor és akárhogy is rostáljam és bíráljam is gazdasági el-maradottságunk, okait azok közt mindig és első sorban ott találom nagy hiányát népünk értelmességének, mely szerintem utóljára is fő szülője és fentartója sze-génységének és általános elmaradottsá-gának. Megérdemli tehát hogy minden kormány a kezére bizott népek ok-tatásáról a hatalmában álló eszközök szerént minél behatobban gondoskodjék. — „Minden haladás e téren, haladás a nemzetnek anyegi erősbülésében s jaj azon nemzetnek, mely azt mondja, hogy mivelési czélokra nincsenek eszközei s az e téren semmittevés szegénységével mentegeti. — Az ilyen népnek a mostani fejlődő korban megszámlálvák napjai!“ —

Valjuk meg őszintén, hogy igen nagy fontosságu és horderejű szavak. — A kormánynál és a nép felsőbb rétege-iben e szavak meg is tették a kellő benyomást. — A kormány gondoskodá-sából rendelkezésre áll ma már öt fel-sőbb gazdasági tanoda a magasabb kép-zettség megadására kiterjeszkedik ez ágra a budai műegyetem, fel van ka-rolva a mezei gazdászati az állami taní-tó - képezdeknben. — De ezzel szemben igen hátra áll a nép alsobb osztálya bárha már földműves és felsőbb-gazdasá-gi osztállyal megtöltött - népiskoláink is szép számmal vannak. — De itt azt is meg kell jegeznünk, hogy mi még most is mindent a kormánytól várunk s bármi intézkedést azlétre-hoz, a helyett hogy felkarolnánk csak gáncsolni tud-juk, mint fájdalom, a hogy tesznek a gazdasági tanodákkal is. — Csak magyar természetünk nyilvánul! — Ha igazat adunk Korizmic L. szavainak, mig a kormányok a földművelő osztály oktatá-sáról kellőleg nem gondoskodnak, addig nincs joguk megütközni azon, ha látják hogy a nép hiányos és százados szoká-saihoz oly makacsul ragaszkodik stb' addig magunk sem maradhatunk közö-nyösök reánk is nagyfeladat vár az értelmiség előmozdítását illetőleg. — Nagy feladat mondom egyenként minuyajunk-ra, gazdasági egyletek társulatok, olva-só egyletek satbre, mint a melyek ez ügyben igen sokat képesek tenni. — (Folytatás köv.)

Szerkesztői üzenetek.

H. Luiza kisaszonyinak. M.-Vásárhely, köszönettel vennők, ha az ot-tani társadalmi mozgalmakról becses le-velei által meglepné szerkesztőségünket.

Bécsi Tőzsde.

1878. 11/1.

Magyar arany-járadék	92.15
Magyar) kincstári utalvány 1 kibocsát.	115.—
Magyar) kincstári utalvány 2 kibocsát.	107.50
Magyar kel.-vasut elsőbbség 2 kibocsát.	74.50
Magyar állami kötvény 1876.	67.—
Magyar vasuti kölesön	99.—
Magyar föld-ehermenesítési kötv.	78.80
Temesvári földteherment. kötv.	77.90
Erdélyi földteherment. kötv.	76.25
Horváth-Slaven földteherment. kötv.	85.—
Magyar szőlődézma váltáság kötv.	81.—
Oszt. egységes államadóság papban 63.65	
Oszt. egységes államadóság ezüsbén66.90	
Oszt. aranyjáradék	74.90
1860. állam sorsjegy	114.—
Oszt. nemzeti bankrészvény	810.—
Oszt. hitelrészvény	221.50
Magyar hitelbank	206.75
Ezüst	103.70
Cs. k. arany	5.61
Napoleonodor	9.47
Német birod. mark	58.50
London	118.55

Felelős szerkesztő és kiadó tulajd. Volz B.

Előfizetési felhívás.

Lapunk ujévvel II-ik évfolyamát kezdette meg.

Megfeleltünk e a múlt évben feladatunknak? Mi magunk és működésünk felett bírálatot nem mondunk.

A közönség részéről tapasztalt támogatás, s a magyar sajtó részéről nyilvánult elismerés bizonyíték a mellett, hogy kötelességünket teljesítettük.

Felöllelünk s jövőre rovatokat nyitunk, a közigazgatási, igazság-adó-, tan-, ipar- és kereskedelem szóval mindazon ügyeknek, melyek közönségünket első sorban és közről érdeklik. A hivatalos kinevezéseket, országgyűlési és csatateri tudósításokat rövid kivonatban hozni fogjuk; iparkodni fogunk, hogy tárczáink, és hírvivatunk érdekes olvasmányokat nyújtson olvasóinknak; közgazdasági rovatunk vezetésére pedig egy szakembert volt szerencsénk megnyerni; szóval olyan lapot szándékozunk adni, mely önálló legyen s ne éljen a fővárosi sajtó kegyelméből.

Jeles eredeti munkák által fogunk iparkodni becsünket fenntartani, s más lapokból mint eddig, ezután is csak oly közleményeket fogunk át venni, a melyek kiváló értékkel és fontossággal bírandanak.

A fővárosból és kolozsvárról rendszeres munkatársakat voltunk szerencsések megnyerni, a kik minden fontosabb mozzanatról értesíteni fognak, szóval iparkodni fogunk, hogy a provincián az elsőséget megnyerjük.

Célunk felé sikeresen azonban csak úgy törhetünk, ha a t. közönség támogatásával találkozunk.

Oly feltétel, melynélkül nincs élet. --- Kérjük tehát e kegyet e támogatást.

FÜGGETLENSÉGÜNKET MINDEN IRÁNYBAN MEGŐRIZZÜK, ostarozni fogunk mindent a mi rossz, s mindent támogatunk a mi jó Privát érdekeket legyezni nem fogunk, mert CSAK ADDIG LESZ INDOKOLVA LÉTÜNK, A MIG FÜGGETLENEK MARADUNK

Kérjük tisztelt közönségünket, hogy lapunkat ezáltal is támogatni, s az előfizetést megújítani méltóztassék.

„HALADÁS“ szerk.

LAPUNKRA ELŐFIZETHETNI:

Január – Márcziusra	1	frt.	50	kr.
Január – Juniusra	3	frt.	–	–
Január – Deczemberre	6	frt.	–	–

A kiállítás esinosságára, valamint a szétküldés pontosságára nézve ezután is minden lehetőt meg fogunk tenni.

Az előfizetések mielőbbi beküldését annyival inkább kérjük, mert a lapunk iránt mindinkább mutatkozó pártolás miatt, megeshetik, hogy a később jelenkező előfizetések egy részét — csak hiányosan elégithetnők ki.

a kiadóhivatal.

H I R D E T É S E K.

Figyelemreméltó idegbajok- és nehézkórban szenvedőknek
Legujabban feltalált gyógymód
Számptalan hálaíratot mutathat fel sikeres gyógyításról
Sylvius Boas
Specialista idegbajokban
Értekezhetni reggel 8 órától este 8 óráig
BERLIN SW.
Friedrichstrasse 22.
Levélbeli megkeresésre is.

Rövid idő alatt és sikeresen gyógyít

Díjt csak sikeres gyógyítás után fogad el.

(15-76 102)

SYLVIUS BOAS urnak az **Auxilium orientis** feltalálója
Specialista idegbajokban
Nyilvános közönetnyilatványtás.

Miután 30 éven át idegbántalmaim ellen minden kigondolható szereket megkísértettem, végre **Sylvius Boas** ur **Auxilium orientis**ét is használtam és bizonyíthatom, hogy ezen egyszerű és ártalmatlan szer a legrövidebb idő alatt megmentett iszonyu bajomtól. Bár minden idegbajban szenvedő ezen szerhez fordulna és minden hírlap, mely az emberek üdvét szíven hordja e sorokat felvenné. Az **Auxilium orientis** valóban az egyetlen biztos hatású szer idegbajok ellen

M. A. Simon

Gyáros Pribusban

Ui. A „Györlitzer Anzeiger“ 95-ik számától 1875.

SZÉPSÉG! IFJUSÁG!

felülmulhatatlan

BÖRSZÉPÍTŐ-SZERNEK

lett a hölgyvilág által általánosan elismerve, a hivatalosan megvizsgált, kitűnő, ártalmatlan, valódi

RAVISSANTE

Dr. LEJOSSE-től,

PÁRIS-ban

7-50

Ezen világhírű bőrtisztító-szer valamennyi szépség- és ifjúság-érettető-szer között leghitelesebb és leghatásosabbnak bizonyul szeplők, napégés, rezesség, sárga foltok, pörbösések, kiütések, himlőhelyek, sömör stb. biztos eltávolítására.

A **RAVISSANTE** az arcszínnek feltűnően szép, halvány rózsaszínű, bársonyszerű fiatal üdéséget ad, a bőrt és kezeket gyöngéddé teszi, a lég behatásától megóvja s gyöngéd bőrt szerez a legkésőbbi öregségig.

Budapesten kapható valódi minőségben **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerész úrnál, király-utca 7 sz.

Kolozsvárt **VALETINI ADOLF** ur gyógyszerertárában.

Tordán **TRAJÁNOVITS EDE** ur gyógyszerertárában

Nagy eredeti üvegtok ára 2 f. 50 kr. Kis eredeti üvegtok ára 1 f. 50 kr.

KÖZPONTI SZÉPÍTŐI RAKTÁR:
SCHWARZ HENRIE

Budapest, Mária Valéria-utca 9 sz.